

บทที่ 1

ประวัติ และการใช้สงครามทุ่นระเบิด

ทุ่นระเบิด (MINE) เดิมถือว่าเป็นอาวุธชนิดหนึ่งใช้เพื่อทำลาย บุคคล หรือยานพาหนะ ต่อมาการทำสงครามมีขอบเขตและกว้างด้านหน้ามากขึ้น ทำให้ต้องกระจายหน่วยมากขึ้น ทุ่นระเบิดได้นำมาใช้ในลักษณะเป็นยามเฝ้า และป้องกันพื้นที่หรือจำกัดการใช้พื้นที่ของข้าศึก

ทุ่นระเบิด (MINE) เป็นสิ่งที่ยกขนไปมาได้ ติดตั้งและรื้อถอนได้และมีอำนาจการทำลายสูง จึงนำมาใช้เป็นเครื่องกีดขวางเพื่อปิดกั้นช่องว่างของเครื่องกีดขวางทางธรรมชาติ หรือใช้ป้องกันปีก ทำให้เกิดการรั้งหน่วย รบกววน และบังคับทิศทางการเคลื่อนที่ของข้าศึกให้เข้าไปในพื้นที่สังหารของฝ่ายเรา

การใช้สงครามทุ่นระเบิดมีประวัติย้อนหลังไปถึงสมัยโบราณ การใช้ส่วนมากจะเป็นการขุดอุโมงค์เข้าไปใต้กำแพงเมือง หรือใต้แนวของอีกฝ่ายหนึ่ง บรรพชนดำหรือดินระเบิดแล้วจุดระเบิดขึ้นทำลายกำแพงหรือป้อมปราการของข้าศึก

ทวีปยุโรป ประวัติการใช้สงครามทุ่นระเบิดเกิดขึ้นปี ค.ศ.1403 เป็นการรบระหว่าง PISA กับ FLORENCE ทหารของ FLORENCE ใช้ดินระเบิดฝังใต้กำแพงเมืองแล้วจุดระเบิดทำลายกำแพงเมืองเข้าไป

ทวีปเอเชีย ประวัติการใช้สงครามทุ่นระเบิดเกิดขึ้นในปี ค.ศ.225 (พ.ศ.768) ที่ประเทศจีน เป็นการรบครั้งสุดท้าย (ครั้งที่ 7) ระหว่างเบ้งเฮ็ก กับขงเบ้ง ฝ่ายขงเบ้งฝังดินระเบิดและใช้เศษเหล็กวางไว้ข้างบน เมื่อทหารฝ่ายเบ้งเฮ็กเข้ามาในพื้นที่ฝังระเบิดฝ่ายขงเบ้งจุดระเบิดขึ้นทำให้ทหารฝ่ายเบ้งเฮ็กตายประมาณ 30,000 คน

สำหรับสหรัฐอเมริกา ได้ใช้สงครามทุ่นระเบิดในสงครามกลางเมือง (CIVIL WAR) โดยนายพลเรน (GEN.RAIN) ได้วางกำลังตั้งรับป้องกันเมืองริชมอนด์ (RICHMOND) ต่อฝ่ายเหนือที่รุกมาได้แก่นายพลแมคเคลแลน (GEN.MCCLELAN) ทางฝ่ายนายพลเรนได้วางระเบิดภายใต้พื้นที่เส้นทางที่จะไปยังเมืองริชมอนด์ ในขณะที่นายพลแมคเคลแลนยกกำลังกองทัพผ่านพื้นที่ ทหารของนายพลเรนจุดระเบิดขึ้น ทำให้พลของฝ่ายนายพลแมคเคลแลน แตกกระจายระส่ำระสายล้มตายเป็นจำนวนมาก หลังจากระยะนั้นมาหลักการของสงครามทุ่นระเบิดก็ยังคงหยุดชะงักไประยะหนึ่ง จนระยะระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1 กับสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยเฉพาะในระยะสงครามโลกครั้งที่ 2 เยอรมันนับได้ว่าเป็นผู้นำในการทำสงครามทุ่นระเบิด โดยได้พัฒนาและผลิตทุ่นระเบิดบกเพื่อใช้ในการทำสงครามถึง 36 แบบ และระบบเครื่องจุดชนวน 28 แบบ แบบที่มีชื่อเสียงมากที่สุดมีชื่อว่า "TELLER" นอกจากนี้เยอรมันก็ได้เริ่มใช้ทุ่นระเบิดสังหารบุคคล (ANTI-PERSONEL MINES) เป็นครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ.2483 ในแนวรบด้านฝรั่งเศส จนกระทั่งฝรั่งเศสขนานนามว่า ทหารใบ้ "SILENT SOLDIER" เฉพาะในสงครามโลกครั้งที่ 2 เยอรมันก็ได้ใช้ ทุ่นระเบิดชนิดต่าง ๆ วางตามแนวรบด้านยุโรป, แอฟริกา และเอเชีย ถึง 8 ล้านทุ่น

สำหรับสหรัฐฯ นั้นได้เริ่มมีการพัฒนาทุ่นระเบิดเอาในตอนปลายสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยทำการผลิตทุ่นระเบิดดักรถถังแบบแรกขึ้นมามีชื่อว่า ดถ. M 1 (BLAST TYPE ANTITANK MINE M.1) และได้เริ่มนำออกใช้เมื่อต้นปี พ.ศ. 2485 และต่อมาในระยะติดๆ กันได้ผลิตทุ่นระเบิดสังหารบุคคล M 2 กระโดด

ระเบิด (Bounding Fragmentation, M 2) และทุ่นระเบิดสังหารบุคคล แบบ M 3 สะเก็ดระเบิด (Fixed Fragmentation, M 3) ขึ้นมาอีก ต่อมาในปี พ.ศ. 2485 สหรัฐฯ ได้พัฒนาและผลิตทุ่นระเบิดดัดกรัดถึงเป็น ทุ่นสุดท้ายที่ใช้ในสงครามโลกครั้งที่ 2 คือ ด.ขนาดเบา M 7 จนกระทั่งสงครามเกาหลี, สหรัฐฯ ได้พัฒนา และผลิตทุ่นระเบิดดัดกรัดพร้อมด้วยทุ่นระเบิดสังหารบุคคลอีกหลายแบบ ซึ่งได้มีการใช้ทุ่นระเบิดกันอย่าง กว้างขวางมาก จนสามารถพิสูจน์ได้ว่าสงครามทุ่นระเบิดนั้นทำให้ได้เวลาและรั้งหน่วงการปฏิบัติการของ ข้าศึก ก่อให้เกิดความเสียหาย แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากไม่มีหลักนิยมในการใช้ จึงทำให้ทุ่นระเบิดของฝ่าย เดียวกันที่วางไว้ ทำอันตรายและขัดขวางการปฏิบัติการของหน่วยทหารฝ่ายเดียวกัน ถึงในปี พ.ศ.2495 คณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยนายทหารช่างที่ Fort Belvoir จึงได้ร่วมกันสถาปนาหลักนิยมและ แนวความคิดในการทำสงครามทุ่นระเบิดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการใช้สงครามทุ่นระเบิด

ผลแห่งความเสียหาย ความเสียหายที่ได้รับจากการทำสงครามทุ่นระเบิดในการรบแต่ละแห่ง นับว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างสูง

ในสงครามโลกครั้งที่ 2 รถถังของฝ่ายพันธมิตรได้ถูกทำลายและได้รับความเสียหายเนื่องจากการใช้สงครามทุ่นระเบิดถึงร้อยละ 20.7 สำหรับในแนวรบด้านอิตาลีและแนวรบด้านแพซิฟิกซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีภูเขาและเครื่องกีดขวางธรรมชาติทำให้การเคลื่อนที่ของรถถังอยู่ได้ขณะจำกัด จึงทำให้เกิดการสูญเสีย รถถังและยานเกราะอื่น ๆ ถึงร้อยละ 33.3 และในด้านกำลังพลก็ได้รับการสูญเสียอันเนื่องมาจากทุ่นระเบิด, กับ ระเบิดถึงร้อยละ 4

ในสงครามเกาหลี รถถังของฝ่ายสหประชาชาติก็ได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจาก ทุ่นระเบิดมี อัตราค่อนข้างสูงมากถึง ร้อยละ 70 และกำลังพลสูญเสียประมาณร้อยละ 10

ในสงครามเวียดนาม ยานพาหนะ, ยานล้อและยานสายพานของฝ่ายสหรัฐฯ ฯ และภาคีประเทศ ที่ร่วมรบได้รับความเสียหายเนื่องมาจากทุ่นระเบิดและกับระเบิดสูงถึงร้อยละ 70 กำลังพลได้รับความสูญเสีย ประมาณร้อยละ 33